

180**VYHLÁŠKA**

ze dne 9. července 2015

o pracích a pracovištích,**kteřé jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí,****a zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu,****o pracích a pracovištích, které jsou zakázány mladistvým zaměstnancům, a o podmínkách,****za nichž mohou mladiství zaměstnanci výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání
(vyhláška o zakázaných pracích a pracovištích)**

Ministerstvo zdravotnictví stanoví podle § 238 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 365/2011 Sb., a v dohodě s Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy podle § 246 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 365/2011 Sb.:

§ 1

Tato vyhláška zapracovává příslušné předpisy Evropské unie¹⁾ a v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie²⁾ upravuje

- a) práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu,
- b) práce a pracoviště, které jsou zakázány mladist-

vým zaměstnancům a podmínky, za nichž mohou mladiství zaměstnanci výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání.

§ 2

(1) Těhotným zaměstnankyním jsou zakázány práce

a) rizikové³⁾, s výjimkou

- 1. prací zařazených podle jiného právního předpisu upravujícího zařazování prací do kategorií⁴⁾ jako rizikové pro faktor psychická zátěž podle kritéria práce v noční době,
- 2. prací uvedených v písmenu l), pokud lze u těhotné zaměstnankyně prokázat imunitu

¹⁾ Směrnice Rady 92/85/EHS ze dne 19. října 1992 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň (desátá směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS), ve znění směrnic 2007/30/ES a 2014/27/EU.

Směrnice Rady 94/33/ES ze dne 22. června 1994 o ochraně mladistvých pracovníků.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/30/ES ze dne 20. června 2007, kterou se mění směrnice Rady 89/391/EHS, její samostatné směrnice a směrnice Rady 83/477/EHS, 91/383/EHS, 92/29/EHS a 94/33/ES za účelem zjednodušení a racionalizace zpráv o praktickém uplatňování, ve znění směrnic 2007/30/ES a 2014/27/EU.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/27/EU ze dne 26. února 2014, kterou se mění směrnice Rady 92/58/EHS, 92/85/EHS, 94/33/ES, 98/24/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/37/ES s cílem uvést je do souladu s nařízením (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání.

²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006.

³⁾ § 39 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 13/2002 Sb.

⁴⁾ Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli, ve znění vyhlášky č. 107/2013 Sb.

- proti biologickému činiteli, který přichází při dané práci v úvahu, a
3. prací, pro které podmínky jejich výkonu stanoví právní předpisy upravující využívání jaderné energie a ionizující záření,
- b) vyžadující používání izolačních dýchacích přístrojů,
- c) vykonávané velkými svalovými skupinami s převládající dynamickou složkou svalové práce podle jiného právního předpisu upravujícího podmínky ochrany zdraví při práci⁵⁾,
1. při nichž minutový přípustný energetický výdej překračuje 14,5 kJ/minutu a průměrný směnový energetický výdej překračuje 3,4 MJ,
 2. spojené s ruční manipulací s břemenem, jehož hmotnost při občasné manipulaci překračuje 10 kg nebo při časté manipulaci 5 kg,
 3. při nichž směnová kumulativní hmotnost ručně manipulovaného břemene překračuje 2 000 kg za průměrnou směnu,
 4. vykonávané vsedě, spojené s častým zvedáním nebo přenášením břemene o hmotnosti vyšší než 2 kg,
 5. spojené se zaujímáním pracovní polohy v hlubokém předklonu, vkleče, v dřepu, vleže, ve stoji na špičkách, s rukama nad výškou ramen, s rotací trupu nebo úklony trupu o více než 10 stupňů, jde-li o opakující se pracovní úkony,
 6. spojené s tlakem na břicho,
 7. při nichž nelze upravit parametry pracovního místa s ohledem na antropometrické změny těla,
 8. vykonávané v pracovní poloze vstoje nebo vsedě s převahou statické složky práce bez možnosti její změny,
 9. spojené s přepravou břemene pomocí jednoduchého bezmotorového prostředku, při nichž je vynakládána tažná síla 115 N nebo tlačná síla vyšší než 160 N,
- d) vykonávané ve vnuceném pracovním tempu⁵⁾,
- e) při nichž by mohly být vystaveny rázům⁶⁾,
- f) spojené s expozicí celkovým horizontálním nebo vertikálním vibracím⁶⁾, překračujícím přípustný expoziční limit snížený o 10 dB,
- g) spojené s expozicí chemickým látkám nebo chemickým směsím označovaným standardními větami označujícími specifickou rizikovost podle jiného právního předpisu upravujícího chemické látky nebo chemické směsi⁷⁾ nebo standardními větami o nebezpečnosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁾
1. způsobujícím akutní nebo chronické otravy s těžkými anebo nevratnými účinky pro zdraví s větami R 23, R 24, R 25, R 26, R 27, R 28 nebo R 39 nebo jejich kombinacemi nebo s větou R 68 v kombinaci s větami R 20, R 21 nebo R 22 nebo s větou R 48 v kombinaci s větami R 23, R 24 nebo R 25 anebo s větami H300, H301, H310, H311, H330 nebo H331 nebo jejich kombinacemi nebo s větami H370, H371 nebo H372,
 2. klasifikovaným jako karcinogen kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 45, R 49 nebo R 40 anebo karcinogen kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H350, H350i nebo H351,
 3. klasifikovaným jako mutagen kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 46 nebo R 68 anebo mutagen v zárodečných buňkách kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H340 nebo H341,
 4. toxickým pro reprodukci s účinkem na plod v těle matky kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 61 nebo R 63 anebo kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H360, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df, H361, H361d nebo H361fd,
 5. senzibilizujícím dýchací cesty nebo kůži s větami R 42 nebo R 43 nebo jejich kombinacemi anebo s větami H334 nebo H317,
- h) spojené s expozicí jiným chemickým látkám nebo chemickým směsím neuvedeným v písmenu g), pokud nelze na podkladě vyhodnocení

⁵⁾ Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁾ Nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

⁷⁾ Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

zdravotních rizik vyloučit, že nedojde k poškození zdraví těhotné zaměstnankyně nebo plodu,

- i) při výrobě léčiv nebo veterinárních přípravků, obsahujících hormony, antibiotika nebo jiné biologicky vysoce účinné látky, pokud nelze na podkladě vyhodnocení zdravotních rizik vyloučit, že nedojde k poškození zdraví těhotné zaměstnankyně nebo plodu,
- j) při výrobě cytostatik nebo antimitotických léků, jejich přípravě k injekční aplikaci, při jejím provádění nebo při ošetřování pacientů léčebných cytostatiky nebo antimitotickými léky,
- k) spojené s expozicí prachu tvrdých dřev s karcinogenními účinky⁵⁾,
- l) spojené s expozicí viru zarděnek, jinému biologickému činiteli skupin 2 až 4⁶⁾ zařazené jako rizikové³⁾ nebo původci toxoplasmosy, pokud nelze u těhotné zaměstnankyně prokázat imunitu proti biologickému činiteli, který přichází při dané práci v úvahu.

(2) Těhotným zaměstnankyním jsou dále zakázány práce

- a) při výrobě a zpracování výbušnin nebo výbušných předmětů a při zacházení s nimi⁸⁾,
- b) při nichž hrozí zhroucení konstrukce, staveb nebo pád předmětů,
- c) ve výškách nad 1,5 m, nad volnou hloubkou přesahující 1,5 m nebo na souvislé ploše, jejíž sklon od vodorovné roviny je 10 stupňů a větší,
- d) na zařízeních vysokého elektrického napětí,
- e) při ošetřování zvířat vyžadujících zvláštní péči podle jiného právního předpisu upravujícího stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči⁹⁾,
- f) související s chovem zvířat podle jiného právního předpisu upravujícího způsob organizace

práce a pracovních postupů při práci související s chovem zvířat¹⁰⁾,

- g) při porážení zvířat na jatkách,
- h) vykonávané v prostoru uzavřených nádob nebo nádrží,
- i) při ošetřování pacientů umístěných v uzavřených psychiatrických odděleních,
- j) těžební v podzemí.

(3) Těhotným zaměstnankyním je zakázáno pracovat na pracovištích, kde

- a) je tlak vzduchu vyšší než okolní atmosférický tlak o více než 20 kPa,
- b) je koncentrace kyslíku v ovzduší nižší než 20 % objemových,
- c) jsou překračovány nejvyšší přípustné hodnoty neionizujícího záření stanovené pro obyvatelstvo jiným právním předpisem upravujícím ochranu zdraví před účinky neionizujícího záření¹¹⁾,
- d) podle hodnocení zdravotních rizik zaměstnavatelem expozice chemickým látkám nebo směsím nebo biologickým činitelům skupin 2 až 4 může ohrozit jejich zdraví nebo zdraví plodu.

§ 3

(1) Kojícím zaměstnankyním jsou zakázány práce a pracoviště

- a) uvedené v § 2 odst. 1 písm. g), j) a k) a odst. 2 písm. j),
- b) s chemickými látkami nebo chemickými směsmi poškozujícími kojence prostřednictvím mateřského mléka označovanými větami R 64 nebo H362,
- c) s chemickými látkami nebo chemickými směsmi toxickými pro reprodukci s účinkem na fertilitu označovanými větami R 60 nebo R 62 nebo jejich kombinacemi anebo s větami H360,

⁸⁾ Například zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 83/2013 Sb., o označování a sledovatelnosti výbušnin pro civilní použití, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnice 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006 v platném znění.

⁹⁾ Vyhláška č. 411/2008 Sb., o stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči, ve znění vyhlášky č. 205/2011 Sb.

¹⁰⁾ Nařízení vlády č. 27/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat.

¹¹⁾ Nařízení vlády č. 1/2008 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením, ve znění nařízení vlády č. 106/2010 Sb.

H360F, H360FD, H360Fd, H360Df, H361, H361f nebo H361fd.

(2) Kojícím zaměstnankyním jsou dále zakázány práce a pracoviště, kde podle hodnocení zdravotních rizik zaměstnavatelem expozice chemickým látkám nebo směsím může ohrozit jejich zdraví nebo zdraví kojenice.

§ 4

Zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu jsou zakázány práce a pracoviště uvedené

- a) v § 2 odst. 1 písm. a), jde-li o rizikové práce s vibracemi nebo rizikové práce v zátěži teplem nebo chladem,
- b) v § 2 odst. 1 písm. b), c) bodech 1 až 6 a bodě 8, písm. d) a e),
- c) v § 2 odst. 2,
- d) v § 2 odst. 3 písm. a) a b).

§ 5

(1) Mladistvým zaměstnancům jsou zakázány práce

- a) rizikové³),
- b) vyžadující používání izolačních dýchacích přístrojů,
- c) vykonávané velkými svalovými skupinami s převládající dynamickou složkou svalové práce podle jiného právního předpisu upravujícího podmínky ochrany zdraví při práci⁵),
 1. při nichž jsou překračovány hygienické limity energetického výdeje pro dívky nebo chlapce,
 2. spojené s ruční manipulací s břemenem, jehož hmotnost při občasné manipulaci překračuje u chlapců 20 kg nebo při časté manipulaci 15 kg, u dívek pak při občasné manipulaci 15 kg nebo při časté manipulaci 10 kg,
 3. při nichž směnová kumulativní hmotnost ručně manipulovaného břemene překračuje u chlapců 5 500 kg a u dívek 4 000 kg za průměrnou směnu,
 4. vykonávané vsedě chlapci, spojené s častým zvedáním a přenášením břemene o hmotnosti vyšší než 4,5 kg, nebo dívkami o hmotnosti vyšší než 2,5 kg,

5. spojené s přepravou břemene pomocí jednoduchého bezmotorového prostředku, při nichž je chlapci vynakládána tažná síla vyšší než 150 N nebo tlačná síla vyšší než 200 N nebo při nichž je dívkami vynakládána tažná síla vyšší než 115 N nebo tlačná síla vyšší než 160 N,

d) vykonávané ve vnuceném pracovním tempu⁵),

e) se zdroji ionizujícího záření¹¹),

f) spojené s expozicí chemickým látkám nebo chemickým směsím označovaným standardními větami označujícími specifickou rizikovost podle jiného právního předpisu upravujícího chemické látky nebo chemické směsi⁷) nebo standardními větami o nebezpečnosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²)

1. způsobujícím akutní nebo chronické otravy s těžkými nebo nevratnými účinky pro zdraví s větami R 23, R 24, R 25, R 26, R 27, R 28 nebo R 39 nebo jejich kombinacemi nebo s větou R 68 v kombinaci s větami R 20, R 21 nebo R 22 nebo s větou R 48 v kombinaci s větami R 20, R 21, R 22, R 23, R 24, R 25 nebo s větou R 33 anebo s větami H300, H301, H310, H311, H330 nebo H331 nebo jejich kombinacemi nebo s větami H370, H371, H372 nebo H373,
2. klasifikovaným jako karcinogen kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 45, R 49 nebo R 40 anebo karcinogen kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H350, H350i nebo H351,
3. klasifikovaným jako mutagen kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 46 nebo R 68 anebo mutagen v zárodečných buňkách kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H340 nebo H341,
4. toxickým pro reprodukci kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 60 nebo R 61, R 62 nebo R 63 anebo kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H360, H360D, H360F, H360FD, H360Fd, H360Df, H361d, H361, H361f nebo H361fd,
5. senzibilizujícím dýchací cesty nebo kůži s větami R 42 nebo R 43 nebo jejich kombinacemi anebo s větami H334 nebo H317,
6. žíravým s větami R 34 nebo R 35 anebo s větou H314,
7. dráždivým s větou R 41 anebo způsobující vážné poškození očí s větou H318,

8. zdraví škodlivým s větou R 65 anebo nebezpečným při vdechnutí s větou H304,
9. jako kapalinami s větami R 11 nebo R 12 anebo s hořlavými kapalinami kategorie 1 nebo 2 s větami H224 nebo H225, hořlavými plyny kategorie 1 nebo 2 s větou H220 nebo H221, s aerosoly kategorie 1 s větou H222, samovolně reagujícími látkami a směsmi typu A, B, C nebo D s větami H240, H241 nebo H242, výbušninami kategorie nestabilní výbušniny s větou H200 nebo výbušninami podtřídy 1.1 s větou H201, 1.2 s větou H202, 1.3 s větou H203, 1.4 s větou H204 nebo 1.5 s větou H205 anebo s organickými peroxidy typu A nebo B s větou H240 nebo H241,
- g) spojené s expozicí prachu tvrdých dřev s karcinogenními účinky⁵⁾,
- h) při výrobě léčiv nebo veterinárních přípravků, obsahujících hormony, antibiotika nebo jiné biologicky vysoce účinné látky,
- i) při výrobě cytostatik nebo antimitotických léků, jejich přípravě k injekční aplikaci, při jejím provádění nebo při ošetřování pacientů léčebných cytostatiky nebo antimitotickými léky.
- (2) Mladistvým zaměstnancům jsou dále zakázány práce
- a) při výrobě a zpracování výbušnin nebo výbušných předmětů a zacházení s nimi⁸⁾,
- b) ve výškách nad 1,5 m, nad volnou hloubkou přesahující 1,5 m nebo na souvislé ploše, jejíž sklon od vodorovné roviny je 10 stupňů a větší,
- c) na zařízeních vysokého elektrického napětí,
- d) vykonávané v prostoru uzavřených nádob nebo nádrží,
- e) na zařízeních pro výrobu, uskladňování nebo používání stlačených, kapalných nebo rozpuštěných plynů,
- f) při nichž hrozí zhroucení konstrukce, staveb nebo pád předmětů,
- g) při ošetřování zvířat vyžadujících zvláštní péči podle jiného právního předpisu upravujícího stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči⁹⁾,
- h) při porážení zvířat na jatkách,
- i) se sudy, kanystry nebo podobnými nádobami, které obsahují chemické látky nebo chemické směsi uvedené v odstavci 1 písm. f).
- (3) Mladistvým zaměstnancům je zakázáno pracovat na pracovištích, kde
- a) je tlak vzduchu vyšší než okolní atmosférický tlak o více než 20 kPa,
- b) je koncentrace kyslíku v ovzduší nižší než 20 % objemových,
- c) se pracuje se zdrojem ionizujícího záření,
- d) podle hodnocení zdravotních rizik zaměstnavatelem expozice chemickým látkám nebo chemickým směsím nebo biologickým činitelům skupin 2 až 4 může ohrozit jejich zdraví.
- (4) Zákaz prací mladistvým zaměstnancům se nevztahuje na práce, při nichž se mladiství zaměstnanci připravují na povolání, pokud jsou vykonávány pod soustavným odborným dozorem a organizační práce nebo jinými opatřeními je zajištěna dostatečná ochrana jejich zdraví,
- a) zařazené podle odstavce 1 písm. a) jako rizikové pro faktory zátěž teplem, chladem, hluk, vibrace nebo pracovní poloha, pokud lze na podkladě vyhodnocení zdravotních rizik vyloučit, že nedojde k poškození zdraví,
- b) uvedené v odstavci 1 písm. f) bodech 7 a 8, písm. h) a písm. i), pokud lze na podkladě vyhodnocení zdravotních rizik vyloučit, že nedojde k poškození zdraví.
- c) uvedené v odstavci 2 písm. b), c), e), g) a h),
- d) uvedené v odstavci 1 písm. e) a vykonávané za podmínek stanovených právními předpisy upravujícími využívání jaderné energie a ionizujícího záření, jde-li o mladistvé ve věku od 16 do 18 let věku.

§ 6

Na mladistvé zaměstnankyně, které jsou těhotné, kojící nebo matky do konce devátého měsíce po porodu, se vedle zákazů stanovených v § 2, 3 nebo 4 vztahují též zákazy stanovené v § 5 odst. 1 až 3; ustanovení § 5 odst. 4 se nepoužije.

§ 7

Vyhláška č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví

práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání, se zrušuje.

§ 8

Tato vyhláška nabývá účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jejího vyhlášení.

Ministr:

MUDr. Němeček, MBA, v. r.